

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W OPOLU

Uchwała nr 19/49/2020

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu
z dnia 24 czerwca 2020 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity – Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity – Dz. U. z 2020 r., poz. 713) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu

orzeka nieważność

§ 3 uchwały Nr XIX/108/2020 Rady Gminy Turawa z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz przedłużenia terminu płatności podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców ponoszących negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19 w części dotyczącej „IV, V,” (miesiąca kwietnia i maja 2020 r.) z powodu naruszenia art. 15q ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.).

Uzasadnienie

Do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu w dniu 25 maja 2020 r. doręczono uchwałę Nr XIX/108/2020 Rady Gminy Turawa z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz przedłużenia terminu płatności podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców ponoszących negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19, w której treści Rada Gminy powołując w podstawie prawnej uchwały m. in. art. 15q w związku z art. 15zzzh ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zawarła m. in. następujące postanowienia:

„§ 3. Przedłuża się termin płatności rat podatku od nieruchomości płatnych IV, V, VI 2020 roku za grunty, budynki i budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez przedsiębiorców w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 z późn. zm.) posiadających siedzibę firmy na terenie gminy Turawa, będących podatnikami podatku od nieruchomości, u których w związku z negatywnymi konsekwencjami ekonomicznymi z powodu COVID - 19 nastąpił nie mniejszy niż 30% spadek przychodów do analogicznego miesiąca roku poprzedniego, do dnia 30 września 2020 roku.”

Wójt Gminy Turawa pismem z dnia 5 czerwca 2020 r. złożył wyjaśnienia stwierdzając, iż:

„Zgodnie z § 9 uchwały Rady Gminy Turawa nr XIX/108/2020 z dnia 18 maja 2020 roku uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 2020 roku. W dacie 1 kwietnia 2020 r. nie upłynął jeszcze termin płatności rat podatków, co do których odnosi się przedłużenie terminu płatności tj. rat podatku od nieruchomości płatnych IV, V, VI 2020 roku. Przepisy stanowiące podstawę wprowadzenia przez gminę preferencji podatkowych weszły w życie z dniem 31 marca 2020 r. i 1 kwietnia 2020 roku jest początkowym terminem, od którego będzie mogło być stosowane zwolnienie. Zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Finansów jeśli

gmina, w ramach swego uznania, zdecyduje się na wprowadzenie rozwiązań w podatku od nieruchomości wprowadzonych ustawą „tarcza antykryzysowa” po tej dacie może nadać uchwale moc wsteczną tj. od 1 kwietnia 2020 roku. Gmina wprowadza przepis, którego istotą jest korzyść dla podatnika w postaci przedłużenia terminu płatności rat podatku w związku z ponoszeniem ekonomicznych skutków pandemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i retroaktywność tej uchwały jest w pełni uzasadniona.”

W posiedzeniu Kolegium nie brał udziału przedstawiciel prawidłowo zawiadomionej gminy.

W tym stanie Kolegium stwierdza, co następuje:

Jednostki samorządu terytorialnego i ich organy działają na podstawie i w granicach prawa, co wynika z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wykonując swoje kompetencje prawodawcze zawarte w upoważnieniach ustawowych organy samorządu terytorialnego są obowiązane działać ściśle w granicach tych upoważnień. Nie są upoważnione ani do regulowania tego, co zostało już ustawowo uregulowane, ani też do wychodzenia poza zakres upoważnienia ustawowego. W świetle powyższego każda norma kompetencyjna musi być realizowana w sposób ścisły i niedopuszczalne jest jakiegokolwiek dokonywanie wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych. Kolegium zwraca uwagę, że przepisy ustawy o samorządzie gminnym jak również ustaw szczególnych stanowiących podstawę określonej sfery regulacji przez organ stanowiący gminy wyraźnie określają przedmiot przyznaných kompetencji, zatem wydanie aktu wykraczającego poza uprawnienie ustawowe jest sprzeczne z prawem. Takie stanowisko potwierdza orzecznictwo sądów administracyjnych, które do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego zalicza m.in. naruszenia przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. wyrok NSA z dnia 3 grudnia 1996 r. sygn. akt SA/Wr 949/96; wyrok NSA z 11 lutego 1998 r. sygn. akt II SA/Wr 1459/97; wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 13 kwietnia 2012 r., sygn. akt IV SA/Wr 625/11; wyrok WSA w Olsztynie z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt I SA/Ol 153/18).

Zgodnie z art. 15q ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych rada gminy może przedłużyć, w drodze uchwały, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 terminy płatności rat podatku od nieruchomości, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r., nie dłużej niż do dnia 30 września 2020 r. Natomiast w myśl art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 ze zm.), podatek od nieruchomości na rok podatkowy od osób fizycznych, z zastrzeżeniem ust. 11, ustala w drodze decyzji organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania. Podatek jest płatny w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminach: do dnia 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada roku podatkowego, natomiast osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki niemające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości - bez wezwania - na rachunek właściwej gminy, w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w

terminie do dnia 15. każdego miesiąca, a za styczeń do dnia 31 stycznia. Na dzień zatem podjęcia przez Radę Gminy Turawa przedmiotowej uchwały rata podatku od nieruchomości za miesiąc kwiecień płatna do 15 kwietnia oraz za miesiąc maj płatna do 15 maja, stanowi zaległość podatkową. Nie ma podstaw prawnych do przedłużania terminu płatności raty podatku po upływie tego terminu.

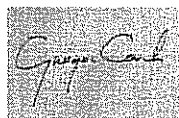
W wyroku z 12 lipca 2017 r. sygn. akt. II FSK Nr 1671/16 Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że nie powinna budzić żadnej wątpliwości konstatacja, że odroczenie (a więc wydłużenie) terminu do dokonania określonej czynności może odnosić się tylko do takiego terminu, który jeszcze nie upłynął, bowiem termin, który już ekspirował nie może podlegać jakimkolwiek modyfikacjom, a więc nie może być ani przedłużony, ani skrócony. Przedłużenie w dniu 18 maja terminu płatności rat podatku od nieruchomości, płatnego w kwietniu i w maju narusza cytowany przepis art. 15q ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Odnosząc się do wyjaśnień złożonych przez Wójta Gminy, w których powołano się na pismo Ministerstwa Finansów, Kolegium zauważa, że interpretacja zawarta w przywołanym piśmie a dotycząca możliwości nadania uchwale mocy wstecznej, dotyczy zwolnień z podatku od nieruchomości a nie przedłużenia terminów płatności tego podatku po upływie terminu płatności.

W tym stanie Kolegium stwierdza, iż postanowienie § 3 uchwały Nr XIX/108/2020 z dnia 18 maja 2020 r. Rady Gminy Turawa w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz przedłużenia terminu płatności podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców ponoszących negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19, w części dotyczącej miesiąca kwietnia i maja 2020 r., tj. po upływie terminu płatności, w sposób istotny narusza art. 15q ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W tym stanie faktycznym i prawnym należało orzec jak w sentencji.

Na niniejszą Uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu przysługuje – na zasadzie art. 98 ustawy o samorządzie gminnym – skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

Signed by /
Podpisano przez:
Grzegorz Czarnocki
Date / Data: 2020-
06-25 17:10

Przewodniczący Kolegium

Grzegorz Czarnocki

